

12 באפריל, 2020
1246295

לכבוד,
פרופ' אמיר ירון
נגיד בנק ישראל
בנק ישראל
ירושלים

מכובדי,

**הנדון: בקשה להתערבות דחופה של בנק ישראל והעמדת הכלי המוניטרי של
הלוואות לבנקים גם לנותני האשראי הגדולים שאינם בנקאיים (לרבות במתכונת
של Pass-Through) והנחיות לבנקים אודות העמדת מימון לנותני האשראי
הגדולים שאינם בנקאיים**

אני מתכבד לפנות אליך, בשם חברי איגוד חברות האשראי שבלשכת המסחר, בקשר עם הנושא שבנדון, כדלקמן:

1. בנק ישראל פרסם הודעה לעיתונות לפיה הוועדה המוניתרית החליטה ב-6 לאפריל 2020 להפחית את הריבית ב-0.15% נקודות אחוז לרמה של 0.1% וכן החליטה הוועדה בין השאר על הפעלת כלי מוניטרי חדש: מתן הלוואות מוניטריות לבנקים לטווח של שלוש שנים בריבית קבועה של 0.1% כאשר ההלוואות מותנות במתן אשראי לעסקים קטנים וזעירים. בהתאם להתייחסות כבודו לצעדים אלה, הפחתת הריבית ל-0.1% תביא באופן מיידי להפחתה, גם אם קטנה, בעלויות האשראי של משקי הבית והעסקים, ותתמוך בהתאוששות הפעילות הכלכלית ביציאה מהמשבר ומדובר בצעד נדרש לאור עוצמת הפגיעה הריאלית שהמשק ספג, והוא ישלים את הצעדים האחרים עליהם החליט בנק ישראל ובהקשר זה, בין השאר, מתן הלוואות שמותנות בהעמדת אשראי על ידי הבנקים לעסקים קטנים וזעירים.
2. אדוני - בשעת משבר קריטית זו, בה כולנו פועלים בצוותא חדא, כתף אל כתף, במטרה להיאבק בנגיף הקורונה, **אנו מבקשים להאיר את עיניך, לנקודה, שנראה כי נשמטה מהתייחסות בנק ישראל**, ונוגעת בחשיבות של שוק האשראי שאינו בנקאי לכלכלת ישראל, למשקי הבית ולעסקים באשר הם ולעוסקים, ובעיקר לעסקים הקטנים והזעירים, וחשיבות התמיכה במגזר פעילות זה, כדי לקיים את הכלכלה הישראלית כאמור.

3. השוק החוץ בנקאי הממוסד של נותני האשראי הגדולים (שאינו בנקים או חברות ביטוח) מעמיד כיום, בהערכה גסה, יותר מ-10 מיליארד ₪ לעסקים הבינוניים והקטנים, ואף סכומים גדולים יותר לעוסקים ולמשקי בית, שאינם מקבלים אשראי מהבנקים, תוך שהוא יודע לשרת ציבור עוסקים זה, ביעילות, במהירות ולחתם את העסקאות הרלוונטיות. הסיבה להיקף האשראי האדיר כאמור לעסקים ולמשקי הבית, טמון ביתרונות מובנים של השוק שאינו בנקאי ובין אלה המקצוענות, הגמישות והיכולת לפעול במהירות בתנאים קשים כאלה שמתקיימים עכשיו. השוק נדרש ליכולות אלו ממש בשעה קשה זו - ובדחיפות. ביכולתו של השוק החוץ הבנקאי הממוסד אף להגדיל את סכום האשראי שמועמד לעוסקים כאמור בלפחות 5 מיליארד ₪ נוספים, בשנה הנוכחית.
4. למעשה, היקף האשראי המועמד על ידי גופים אלה, מאז נכנסה החקיקה החדשה (חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016) לתוקף בשנת 2017, מצוי בעלייה מתמדת, עקב האמון שנותן בו הציבור והעובדה שהוא מפוקח בפיקוח קפדני ויסודי על ידי רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
5. והנה, בהודעת בנק ישראל כאמור לעיל, בדבר הצעדים אותם בכוונתו לנקוט, שנועדו להגן על העסקים הקטנים והזעירים, אין התייחסות כלל לנותני האשראי הגדולים, שהם אלה שבפועל מנגישים אשראי באופן זמין ומהיר למגזר עסקים זה, ומשכך יש לחזקו ולדאוג לאיתנותו, ולא רק לבנקים.
6. אנו מוצאים כי צו השעה מחייב לאפשר לנותני האשראי הגדולים (בעלי רישיון מורחב למתן אשראי או בעלי אישור המשך עיסוק כאמור) לגייס מימון מבנק ישראל, באותם התנאים ובאותו האופן הקובע שמימון כאמור יועמד לבנקים, לצורך העמדת אשראי לעסקים הקטנים והזעירים ואף למשקי בית, על ידי נותני האשראי הגדולים (שאינם בנקים). אין מניעה כי הסדר זה יתקיים במנגנון של הלוואת Pass-Through, היינו, הלוואה שתועמד על ידי בנק ישראל לבנקים על מנת שתועמד על ידם לנותני אשראי גדולים שיעמידו באמצעות מימון זה אשראי לעסקים קטנים וזעירים, כנדרש בתנאי בנק ישראל. למצער, ודאי ראוי חלק מהמימון של בנק ישראל להעמיד לטובת הגופים שאינם בנקאיים, כאמור לעיל, בתנאים מועדפים.

-איגוד חברות האשראי-

7. בעניין זה נפנה את אדוני לסמכות מפורשת שמוקנית לו להעמיד אשראי בתנאים כאמור בחוק בנק ישראל, התש"ע-2010, שקובע, במפורש, בסעיף 36(5) כי בסמכות בנק ישראל להעמיד אשראי גם לגופים פיננסיים שאינם בנקים בנסיבות חריגות. אין מחלוקת אודות כך שעסקינן כעת בנסיבות חריגות.¹

8. אנו מוצאים שבצוק העתים שומה עלינו להימנע מניהול דיון עקר אודות תחושות לא נוחות שעולות מכך שבפועל, היקף מקורות האשראי המועמדים לטובת השוק שאינו בנקאי צומצם תוך שעלותו עלתה בשיעור מוערך של כ-1%, באופן, שעובדתית ותוצאתית, לא רק שאינו משרת את טובת ציבור העסקים ומשקי הבית עליהם מבקש כבודו להגן, בשעת השברון והקושי הגדולים ביותר שלהם, אלא פוגעים בתחרות ובציבור האמור בצורה הקשה ביותר ובתקופה הכי לא מתאימה לכך. זה הזמן לאפשר לתחרות (שלה ייחל המחוקק את הסדיר את פעילות נותני האשראי שאינם בנקאיים והחיל עליהם חובות בדומה לגופים מוסדיים) לעשות את שלה. זה לא הזמן לבחון אם תחושות אלה הן רק בגדר תחושות בטן. זה הזמן לפעול ולהציל את העסקים הקורסים. זה הזמן למנהיגות של אדוני, והתערבות בנושא זה, בדחיפות!

9. משכך, אנו קוראים להתערבות דחופה של בנק ישראל והעמדת מקורות אשראי באופן ישיר לנותני האשראי הגדולים כמפורט לעיל ובכלל זה באמצעות הנחיות ברורות של בנק ישראל לבנקים אודות דרך הפעולה הנאותה המצופה מהם לנוכח המשבר הקשה הפוקד את ארצנו ואת העולם.

אנו, חברי איגוד חברות האשראי בלשכת המסחר, מעמידים עצמנו לרשותך ולשירותך כדי לקדם את האמור לעיל.

בכבוד רב ובברכה,

מיכה אבני, יו"ר
איגוד חברות האשראי
באיגוד לשכות המסחר

¹ ראו לעניין זה סעיף 36(5) לחוק בנק ישראל כאמור: "בנסיבות מיוחדות, שבהן קיים, לדעת הוועדה, חשש ממשי ליציבותה של המערכת הפיננסית או לפעילותה הסדירה - לתת אשראי גם לגופים פיננסיים שאינם תאגידים בנקאיים, בתנאים שתקבע הוועדה בקשר עם מתן האשראי כאמור, לרבות תנאים כאמור בפסקה (4) בשינויים המחויבים, שיחולו כל עוד לא נפרע האשראי במלואו ויכול שייקבעו אף טרם מתן האשראי, ובכפוף לקבלת מלוא המידע הדרוש לבנק במועדים ובאופן שתקבע הוועדה; היה הגוף הפיננסי מפקח בידי רשות הפיקוח, תתייעץ הוועדה עם ראש רשות הפיקוח"; "גוף פיננסי" מוגדר בסעיף 1 לחוק בנק ישראל, "כל אחד מאלה: [...] (א8) נותן שירותים פיננסיים כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016".

איגוד לשכות המסחר

ארגון העסקים הגדול בישראל

-איגוד חברות האשראי-

העתקים :

- מר בנימין נתניהו, ראש ממשלת ישראל
- מר משה כחלון, שר האוצר
- ח"כ אלי כהן, שר הכלכלה
- ח"כ יצחק כהן, סגן שר האוצר
- ח"כ עודד פורר, יו"ר ועדת הכספים של הכנסת
- ח"כ ניר ברקת
- ד"ר חדוה בר, המפקחת על הבנקים
- ד"ר משה ברקת, הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון
- פרופ' אבי שמחון, יו"ר המועצה הלאומית לכלכלה
- מר רונן פרץ, מ.מ. מנכ"ל משרד ראש הממשלה
- מר שי באב"ד, מנכ"ל משרד האוצר
- מר שי רינסקי, מנכ"ל משרד הכלכלה
- מר רן קויתני, מנכ"ל הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים
- חברי איגוד חברות האשראי